

Ακροπατώντας στο μύθο και την Ιστορία

Γράφει η Ιωάννα Καλοθερί
e-mail: ya-lofotenei.gr

«ΥΨΙΠΥΛΗ,

Η ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ»

ΜΑΡΙΑ ΛΑΜΠΟΔΑΡΙΔΟΥ-ΠΟΘΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ

Μετά «Το υγρό φεγγαρόφωτο», ένα μυθιστόρημα «για τη μοιραία και τον θεό, για το μυστήριο του λόνου και για το ανεξήγητο», η Μαρία Λαμποδαρίδου-Πόθου καταθέτει άλλη μια φημισμένη σελίδα στα ελληνικά γραμμάτια.

Είναι η «Υψιπύλη, η βασίλισσα του αίματος», που κυκλοφορεί από τις Εκδόσεις ΠΑΤΑΚΗ. Όπως και στο προηγούμενο βιβλίο της, έτσι και εδώ, η συγγραφέας επιχειρεί κανόνιστο στο σκοτεινό και περιπαλοκό υποσυνείδητο ψυχής. Στην προκειμένη περίπτωση της γυναίκας ψυχής, μιας ψυχής όμως που έχει επάνω και ήλικο. Είναι Αθήναια και είναι τριάντα τριών αι-

ώνων. Έρχεται πλασμένη από έναν ελληνικό μύθο που, ανακατεμένος με την ελληνική Ιστορία, καταφτάνει όπως μέχρι τις ημέρες μας καταργώντας τον ενδιάμεσο χρόνο. Βέβαια, σε εκείνους τους χρόνους υφίσταται πάντα το καλό. Κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει στους μονομηνούς καιρούς που διηγούμαστε. Μολονόμοι κι αυτές από αρρώστια επιπόνη και πειρασμούς, προσέρχονται ένα προδιαγεγραμμένο τέλος. Γιατί σήμερα στις ημέρες μας το πρόσωπο διαδέχεται αντίστοιχα. Ο μύθος είχε Λαία, είχε Πάρος, είχε Σπάρτη, είχε Κρήνη που οδήγησε στην τριάντα στην Νύξη της Αργολής και τον Κείσο. Αν υποθετήσουμε αντιπροσωπεύει τις λέξεις, εμφανίζεται μπροστά μας η ζωή η οποία τον ημέρον που διηγούμαστε. Σε αντίστοιχα διαστήματα. Ούτε, μας είναι ως ελαφτή παραγωγή η αποκοπή της λέξης. Τον λέξουν. Της ελληνικής γλώσσας. Και της ιστορίας που μας διηγείται η Μαρία Λαμποδαρίδου-Πόθου με εκείνη τη μυστική ποιητική γραφή που σε κάνει να αισθανθείς περιφανές που μιλάς ΛΥΠΗ τη γλώσσα, την ελληνική. Για δύο ακόμα θα ανέξει.

Λαία και καθαρός

Η Υψιπύλη ήταν βασίλισσα της Αθήνας σε χρόνο μυθικό. Είναι μια τραγική βασίλισσα που η ζωή της συνδέθηκε με ένα από τα πιο σημαντικά γεγονότα των σκοτεινών ιστοριογραφικών χρόνων: Οι γυναίκες της Αθήνας, σε μια ομαδική τρέλα, σκότωσαν όλο τον αρσενικό πληθυσμό του σπαστού πόνο και μόνο για να εκδικασθούν τους άντρες τους που δεν τις πλάσσαν ερωτικά, γιατί η Αφροδίτη τους είχε δώσει μια βασιλιά διανομή.

Η Υψιπύλη γεννηθήκε στην πράξη αυτή της τρέλας και έζησε τον πόλεμο της, το βασίλειό της. Τον έβλεπε σε ένα

καλέθι σπασμένο με κηρί και τον έριξε στη θάλασσα. Οι Αθήνιες γυναίκες, όταν συνειδητοποίησαν την πράξη τους, πένθησαν και αλαλάζαν.

Οι νόμοι της φύσης είχαν απορροφηθεί και οι σκοτεινότητες περιφέρονταν με αναμμένα λαμπάρια ανάμεσά τους.

Έως την ημέρα του καθάρσιου. Όταν πέρασε η «Αργή» από τη Λήμνο, οι γυναίκες έμαζαν με τους Αργοναύτες. Και ένας μεγάλος έρωτας γεννήθηκε ανάμεσα στην Υψιπύλη και στον Ιάσονα.

Η «Υψιπύλη, η βασίλισσα του αίματος» ζωντανεύει ένα μύθο τριάντα τριών αιώνων και γίνεται μέσο από κλάους, τελετουργιών. Το αίμα, το πόνος, ο σπαραγμός, η καθαρότητα, τέλος, η αγάπη, ως σύμβολο της ανώτατης μορφής.

«Όληναι να ζωντανέω τον ανέλεγκτο αυτό μύθο, γιατί πιστεύω πως εκείνοι οι αγέγραφοι λαοί, με την πρωτόγονη λιτρεία και με την αδυσπώστη ανάγκη για αίμα, θα μπορούσαν να είναι και σημερινόι. Αυτοί λοιπόν μέσα σε μια νύχτα καταστράφηκαν έναν ολόκληρο πληθυσμό μόνο και μόνο για να αναποθήσουν κάποιο πάθος ή για να επιδείξουν έλευση και ζουν την τελετουργία του θανάτου στον παραφροσύνη μιας τυπικής τρέψης, σπαραγμός είναι και σημερινόι. Ένας μύθος τριάντα τριών αιώνων αλλά και σημερινός. Και, όπως πάντα, θα νιώσει το Καλό, σημαίνει η συγγραφέας.

«...Πάντα κάτι πονάει όταν τελειώνω ένα βιβλίο», γράφει η Μαρία Λαμποδαρίδου-Πόθου στο τελευταίο κεφάλαιο-επίμετρο του βιβλίου. «Όταν αποχωρίζομαι τα πρόσωπα που έπλασα με τη φαντασία και έγιναν δικά μου, έγιναν σίμο και ψυχή μου. Μα τούτο το βιβλίο με πονάει διαφορετικό. Ίσως γιατί τελικά τις πονεσα κι εγώ τις δυσμοιρες γυναίκες της Αθήνας, τις συμπονεσα. Και η χαμένη αγάπη της Υψιπύλης μου φάνηκε πως είχε μέσα της όλες τις χαμένες αγάπες, τις προδομένες. Αισθάνομαι σαν να αποχαιρετώ ένα κομμάτι από χρόνο καταργημένο που του έδωσα ζωή και τώρα πρέπει να το βυθίσω ξανά στη σιωπή και στη λήθη.

Όμως, πέρα από αυτό, θα αναρωτιέμαι πάντα αν μπόρεσα να καταλάβω στο βάθος την τραγικότητα που τις οδήγησε στη συντριβή. Γιατί, αν ένα ανθρώπινο πλάσμα οδηγείται από μόνο του στη συντριβή, για να εναντιωθεί στους θεούς του, είναι σε όλους τους καιρούς τραγικό και αξιοθρήνητο...»

«...Η δική μου παρουσία στο μύθο αυτού του βιβλίου, η συμμετοχή μου «τριάντα τρεις αιώνες μετά», όπως γράφω, ήταν η έκπληξη της συγγραφικής μου εμπειρίας. Τη χάρηκα τη συμμετοχή αυτή, σαν να μου δόθηκε το χάρισμα να βλέπω τα γεγονότα κρυμμένα πίσω από το χρόνο εκεί όπου ακροπατούσα, πλάι στον κορμό του πλατανίου με τις ραές των νερών και τις αναμμένες λυχνίες...»

«...Και λέω πάλι. Γι' αυτό τα τοπία της Αθήνας είναι ερωτικά. Γιατί τα τραγούδησε ο Ορφείας. Κι αν τύχει και βρεθείς νύχτα του σεληνόφωτου στα τοπία αυτά, θα ακούσεις το ίδιο τραγούδι της αγάπης...»

Λίγα λόγια για την συγγραφέα

Η Μαρία Λαμποδαρίδου-Πόθου γεννήθηκε στη Μόρινα Αθήνων. Είναι πτυχιούχος του Πανετίου και της Σοφίας, όπου με υποτροφία της γαλλικής κυβέρνησης, σπούδασε θέατρο. Έχει εκδόσει 37 βιβλία - ποιήηση, μυθιστορήματα, διηγήματα, δοκίμια. Επίσης, έχει γράψει θέατρο. Θεατρικά έργα της έχουν παιχτεί στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Βιβλία της έχουν μεταφραστεί και εκδοθεί σε γαλλικά, σουηδικά και αγγλικά και διδάσκονται σε πανετίηματα της Ελλάδας και του εξωτερικού. Έχει τιμηθεί με τα βραβεία: Του

Ιδρύματος Ουράνη, 1995, για το μυθιστόρημα «Με τη Λαίκα της Ελλάδας», Της Ακαδημίας Αθηνών, 1987, για το μυθιστόρημα «Η Μαρούδα της Αθήνας», Της Ομάδας των Λώδεκα, 1996, για το σύνολο του έργου της. Η ποιητική συλλογή της «Μυστικό περασμένο» προτάθηκε από το υπουργείο Πολιτίμου για το Λοιτείο της Ευρώπης το 1991. Το μυθιστόρημά της «Με τη Λαίκα της Ελλάδας» τιμήθηκε το 1994 με το βραβείο συγγραφής της Ακαδημίας Αθηνών. Συνεργάζεται με ημερήσιες εφημερίδες και λογοτεχνικά περιοδικά.

